

Prostor pro připomenutí šedesátin nejstaršího národního parku v Česku nabízí vytknout dlouhodobé a známé problémy tohoto v evropském měřítku jedinečného území, nebo se utopit v bezbřehém patosu vyznání rodným horám. Nebo obojí.

„Aspoň vám trochu zpropagujeme park.“ Tak anebo obdobně končí nejedna žádost o udělení výjimky na tu větší, tu menší šílenost, která by se měla odehrát v Krkonoších, stížených dvanácti miliony návštěvních dní za rok. Ať je to nápad varšavské reklamní agentury na závod automobilových veteránů z Pece pod Sněžkou k Luční boudě, nebo originální vidina známého závodníka začít svou dlouhou cestu po světě ausgerechnet na Sněžce.

Snaha uchránit z Krkonoš maximum přírodních hodnot pod soustředěnou palbou nejrůznějších zájmů, záměrů, vizí či „potřeb rozvoje“ se vine historií národního parku jako červená nit od jeho počátku až do nejsoučasnější současnosti. Letošní připomínka 60. výročí založení KRNP bude proto i oslavou života a práce těch, kteří více než šest dekad dělali a dělají pro ochranu Krkonoš, co se dá. A že to není práce ani trochu vděčná. Úspěchy ochrany přírody jsou totiž mnohdy neviditelné, nebo jsou brány jako samozřejmost. Na neúspěchy je ovšem vidět zdaleka a kdekdo je s chutí připomene. Milci přírody stejně jako ti, kteří předtím vyšli z nějakého potýkání s ochranáři jako poražení (nebo se tak cítí).

Ke krkonošskému jubileu určitě stojí za to zmínit alespoň dvě výjimečné osobnosti spojené s národním parkem, jakkoli se jeho vyhlášení nedočkaly. Před 120 lety, v roce 1923, představil jeden ze zakladatelů české geobotaniky, prof. František Schustler (1893–1925), svůj návrh na zřízení národního parku, který by vedle Krkonoš zahrnoval i Jizerské hory. Před 70 lety, v roce 1953, se pak v Jilemnici konala široká konference představitelů ministerstev, lesního hospodářství a ochrany přírody, jejímž výstupem byla mj. mapa budoucího národního parku, rozkládajícího se od Bedřichova v Jizerských horách po Královec na pomezí Krkonoš a Vraních hor. Jedním z hybatelů tohoto záměru byl věhlasný konzervátor ochrany přírody Jindřich Ambrož (1878–1955).

Krkonošský národní park nakonec vznikl bez svých sesterských Jizerských hor v roce 1963. Pro českou ochranu přírody šlo o počin bezpochyby přelomový, jakkoli se ještě dlouho o osudech Krkonoš ve skutečnosti rozhodovalo jinde než ve Vrchlabí. Odysea pokračovala rokem 1991 a novým vyhlášením KRNP, který získal kvůli vzniku tzv. vnitřních ochranných pásem strukturu ementálu a zájmové skupiny pak větší prostor napáchat na přírodě, krajině a podobě sídel pravděpodobně nevratné škody.

Od roku 2017 funguje Krkonošský národní park v mantinelech „národně-parkové“ novely zákona o ochraně přírody a krajiny. Přes mediální dramatizaci jedné organizované besídky region ve skutečnosti hladce schválil novou zonaci péče i vznik klidových území a po vynucené covidové přestávce míří k přijetí zásad péče. Krkonoše už si jen těžko kdo dovede představit bez národního parku a termín „boj“ mizí z místního slovníku.

Aktivita k výročí KRNP se letos prolouná s akcemi Roku Harrachů, který vyhlásili kolegové z Národního památkového ústavu. Tak trochu symbolicky se díky rodu, který se zapsal do historie Krkonoš nebyvalou měrou, zase spojí cesty památkové péče a ochrany přírody. Rodovým mottem Harrachů je „Ctnost vítězí nad nepřízní“. Dodal bych, že nejen ctnost, ale také čas.

Robin Böhnisch

ředitel Správy Krkonošského národního parku

První číslo vyšlo v roce 1946
Ochrana přírody 2/2023 Ročník 78
Vychází 6× ročně
Cena ve stánkovém prodeji 60 Kč
Roční předplatné 360 Kč

Časopis státní ochrany přírody
 The Nature Conservation Journal

© AOPK ČR, 2022. Všechna práva vyhrazena.
 Žádná část tohoto časopisu nesmí být reprodukována či šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

ISSN 1210-258X
 Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Vydává
 AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
 a SJ ČR, Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
 s podporou Správy Krkonošského národního parku, Správy NP Šumava, Správy NP Podyjí,
 Správy NP České Švýcarsko

Šéfredaktor
 RNDr. Zdeněk Patzelt

Redakční rada

- RNDr. Libor Ambrozek
- Mgr. Jiří Bašta
- prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
- Ing. Karel Drbal
- Ing. Michael Hošek
- prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.
- Mgr. et. Mgr. Karel Chobot, Ph.D.
- JUDr. Eva Mazancová
- doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D.
- JUDr. Svatomír Mičoch
- Ing. Jan Moravec
- RNDr. František Pelc (předseda)
- Ing. Pavel Pešout
- RNDr. Jan Plesník, CSc.
- RNDr. František Pojer
- Ing. Martin Starý
- Ing. Jakub Šafránek
- Ing. Martin Škorpič
- Mgr. Karolína Šulová
- RNDr. Alena Vopálková

Adresa redakce
 Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
 tel. 951 421 247
 ochrana.prirody@nature.cz
 www.casopis.ochranaprirody.cz
 www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR
 jménem vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
 Ve Žlíbku 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9;
 tel. 225 985 225, GSM 777 333 370
 send@send.cz, www.send.cz

Objednávky do zahraničí
 vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
 tel. 951 421 247

Tisk Tiskárna Unipress, s. r. o.
 Grafická úprava a sazba Atelier Mgr. Václav Hrabá
 (atelier-hraba@volny.cz)
 Korektury PhDr. Radmila Pavelková
 Toto číslo vychází 20. 4. 2023

Kompletní čísla časopisu
a podrobný seznam literatury najdete na
www.casopis.ochranaprirody.cz.

